Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Oproep XR Academy 2022-2024 en algemene opvolging in uitvoering van het XR-actieplan (project VV 17 – 'Extra aandacht meest kwetsbaren')

In uitvoering van het Vlaamse relanceplan heeft de Vlaamse Regering op 7 mei 2021 met de visienota 'Van kwetsbaar naar weerbaar - deel 1: beter leren, beter voelen': plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs', beslist onder meer werk te maken van digitale innovaties in het arbeidsmarktgericht onderwijs (actie 1.3.3).
Met deze nota wordt de actie omtrent de XR Academy-oproep geconcretiseerd. Professionalisering van het onderwijspersoneel staat als doelstelling voorop. De oproepmodaliteiten sluiten maximaal aan bij de andere acties van het XR-actieplan.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstelling: uitvoering geven aan het relanceplan Vlaamse Veerkracht (project nr. 17).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Tijdens de Septemberverklaring 2020 stelde Vlaams minister-president Jan Jambon een ambitieus investeringsplan van de Vlaamse Regering voor: Relanceplan Vlaamse Veerkracht. Voorliggende oproep kadert in het speerpunt omtrent het aanpakken van leerachterstand.

Goedkeuring visienota "Van kwetsbaar naar weerbaar"–deel 1 'beter leren, beter voelen': Plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs in uitvoering van het relanceplan "Vlaamse veerkracht"(VV17)
VR 2021 0705 VV DOC.0051

Een eerste concretisering van deze actie in de vorm van twee besluiten werd eerder aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Dit waren een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van een subsidie van maximaal 3.980.000 euro aan de vijf Regionale Technologische Centra voor het opzetten, bemannen en uitvoeren van een XR-uitleendienst voor de periode van 1 april 2022 tot en met 31 december 2024 en een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van een subsidie van maximaal 545.000 euro aan Thomas More Hogeschool voor het uitbreiden van het Lerend Netwerk XR en expertondersteuning van het XR-actieplan voor de periode van 1 april 2022 tot en met 31 december 2024.

Ook de oproep voor InnoVET XR projecten werd ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De bedoeling hiervan is samenwerkingsverbanden de kans te geven innovatief XR-leermateriaal te ontwikkelen en te verspreiden naar alle technische en beroepsgerichte scholen.

Met deze nota wordt de actie omtrent de XR Academy-oproep geconcretiseerd.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Context

Wat is XR?

XR staat voor extended reality en wordt vandaag gebruikt om het hele continuüm aan te duiden tussen de fysieke werkelijkheid en het digitale universum, met al zijn tussenvormen. Binnen extended reality zijn er drie grote technologieën te onderscheiden: augmented (AR), mixed (MR) en virtual reality (VR).

XR leidt in onderwijs tot betere leerresultaten omdat de unieke kenmerken van deze technologieën leereffecten ondersteunen. Leerlingen kunnen immers op een veilige en gecontroleerde manier situaties inoefenen die anders moeilijk tot niet mogelijk zijn omwille van financiële of veiligheidsredenen.

Leerkrachten en leerlingen willen graag aan de slag met XR. In een grootschalige, Vlaanderenbrede studie peilden Thomas More en UGent in 2020 naar de opvattingen van leerlingen en leerkrachten in het secundair onderwijs op VR als leermiddel. Van de 386 leerkrachten gelooft 67% dat VR een meerwaarde betekent voor hun lessen. 74% wil er zelf ook graag mee aan de slag. Bij de 2.707 bevraagde leerlingen gelooft 73% dat VR nuttig is in de les. 75% van de leerlingen wil graag met VR aan de slag gaan in de les. Gezien de vraag vanuit het onderwijsveld om hierop in te zetten en het momentum van uitgebreid afstandsleren omwille van de coronacrisis, biedt een investering in XR perspectieven.

Welke doelgroepen worden beoogd?

Centraal in dit verhaal staan het technisch en beroepsgericht secundair onderwijs (arbeidsmarktgerichte en dubbele finaliteit) waaronder we verstaan: het gewoon technisch secundair onderwijs, het gewoon voltijds en deeltijds beroepssecundair onderwijs, het buitengewoon onderwijs (OV3 en opleidingen tso/bso in OV4) en de leertijd. In deze opleidingen bevinden zich verhoudingsgewijs meer kwetsbare indicatorleerlingen. Daar waar XR vandaag voor veel van deze kwetsbare leerlingen nog een onbekend gegeven is, biedt de relance de mogelijkheid om het potentieel van deze technologie in een onderwijscontext te benutten en het computationele denken concreet uit te werken op de klasvloer. Hierdoor creëren we voor deze leerlingen een voorsprong voor hun toekomst op de arbeidsmarkt.

Naast leerlingen is ook onderwijspersoneel (leraren, technisch adviseurs (TA's), technisch adviseur-coördinatoren (TAC's)) binnen het technisch en beroepsgericht secundair onderwijs aan zet. Dankzij XR kunnen ze hun digitale vaardigheden verder versterken en toepassen. Door virtuele machines in te zetten, worden dure investeringen van werkposten vermeden en wordt de praktische organisatie van werkruimtes en werkopstellingen vergemakkelijkt.

2. XR-actieplan

Naar aanleiding van de visienota en gesprekken met experten, werd een actieplan geconcretiseerd met vier acties die nauw met elkaar verweven zijn.

Actie 1: Praktijkgericht onderzoek
Een innovatie kan maar duurzaam worden ingebed wanneer deze kan steunen op (wetenschappelijke) evidentie over de effectiviteit. Draagt deze innovatie daadwerkelijk bij tot het bereiken van een bepaalde doelstelling? Maar ook: wat werkt in de dagdagelijkse onderwijspraktijk en in welke omstandigheden/met welke ondersteuning? Ook voor het thema XR is bijkomend wetenschappelijk onderzoek nodig. Het is immers een levend thema, dat continu verandert en evolueert.

Actie 2: Hardware
Uit bevragingen blijkt dat scholen opportuniteiten zien in een uitleendienst, die naast de hardware, ook perspectieven biedt op inhoudelijke ondersteuning en nascholing, en scholen ontlast van eigen aankopen en onderhoud.

Actie 3: Software
Zonder software is hardware en nascholing niet zinvol. Om te verzekeren dat er voldoende en juiste software is om de hardware van de uitleendienst te verrijken, wordt ook ingezet op software. Daartoe wordt een inventarisatie opgemaakt maar ook ingezet op projectwerking en komt er een InnoVET-XR oproep voor projectwerking rond XR-materiaal in de scholen.

Actie 4: Ondersteuning en nascholing
Het voorzien van hardware en software is een belangrijk deel van het XR-verhaal, maar is slechts één element in het geheel. Hoe ermee om te gaan, en hoe het te implementeren op een duurzame manier, dient ook te worden gestimuleerd. Naast een Lerend Netwerk XR zal het onderwijzend personeel geholpen worden om met alle nieuwe materiaal te leren omgaan. In deze nota wordt de oproep omtrent de professionalisering rond XR via een XR-Academy uitgewerkt (zie modaliteiten).

3. Modaliteiten XR Academy

De oproep voor een XR Academy is bedoeld om de professionalisering rond XR-technologieën van onderwijspersoneel mogelijk te maken. Via de Regionale Technologische Centra zal in de komende schooljaren de mogelijkheid gegeven worden om XR-materiaal te ontlenen. Om de hard- en software op een zinvolle en efficiënte manier in te zetten in de klaspraktijk, is het belangrijk dat de mogelijkheden worden verduidelijkt en dat deze door het onderwijspersoneel in de praktijk worden ervaren, voor de eigenlijke ontlening start.

Deze oproep richt zich dan ook tot iedere nascholingsorganisatie (of partnerschap of samenwerkingsverband) die zich bekwaam acht om een professionaliseringstraject rond XR op te zetten voor onderwijsprofessionals in het technisch en beroepsgericht technisch onderwijs, wat een voorwaarde wordt om XR-materiaal te kunnen ontlenen tussen 1 februari 2023 en 31 december 2024.

Voor deze oproep maken we ook werk van een voorafgaande fase waar potentiële indieners hun projecten kunnen toelichten via een informatiesessie met onder meer de medewerkers van het Kenniscentrum Digisprong, dat de coördinerende instantie is voor alle XR-acties waaronder de XR Academy. Zij brengen de verschillende actoren samen, bewaken en monitoren de voortgang van alle XR-acties.

Voor meer detail wordt verwezen naar het document als bijlage.

4. Modaliteiten algemene opvolging XR-actieplan: onderzoek en externe expertise

Met het onderzoek rond XR willen we (1) verdere inzichten krijgen over de toepassing van XR in VET-onderwijs in Vlaanderen in het algemeen en het XR-actieplan in het bijzonder (2) praktijkgerichte hulpmiddelen ontwikkelen en (3) aanbevelingen krijgen omtrent verdere implementatie in het Vlaams onderwijs.

De coördinatie van het thema, zoeken naar opportuniteiten, meenemen van wetenschappelijk onderzoek en initiëren van verduurzaming en projectwerking kan hier reeds vanaf het begin van het actieplan een plaats krijgen. Daarom voorzien we een investering van 120.000 (1 VTE gedurende twee jaar) binnen het Kenniscentrum Digisprong. Hierdoor wordt de opgedane kennis rond XR meegenomen in het ruimere digitaliseringsverhaal.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

		VAK	VEK		
ACTIE	**omschrijving**	**2022**	**2022**	**2023**	**2024**
Hardware	Aankoop materiaal	€ 2.500.000,00	€ 2.500.000,00		
Software	Licenties	€ 620.000,00	€ 300.000,00	€ 320.000,00	
	InnoVET XR	€ 1.000.000,00	€ 1.000.000,00		
Uitleendienst	Personeelskosten	€ 770.000,00	€ 149.310,00	€ 310.345,00	€ 310.345,00
	Managementsysteem	€ 65.000,00	€ 65.000,00		
	Werkingskosten	€ 25.000,00	€ 5.000,00	€ 15.000,00	€ 5.000,00
Ondersteuning en nascholing	Lerend netwerk	€ 445.000,00	€ 121.363,64	€ 161.818,18	€ 161.818,18
	XR-academy	€ 585.000,00	€ 159.545,45	€ 212.727,27	€ 212.727,27
	ondersteuning RTC	€ 100.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	
Opvolging en onderzoek	kenniscentrum digisprong	€ 120.000,00	€ 60.000,00	€ 60.000,00	
	praktijkgericht onderzoek	€ 270.000,00		€ 270.000,00	
Totaal		€ 6.500.000,00	€ 4.680.219,09	€ 1.129.890,45	€ 689.890,45

In de begroting 2022 is in het relancebudget voor project 17 Kwetsbaren (Vlaamse Veerkracht), meer specifiek omtrent extended reality (XR), 6.5 mio euro voorzien.

De middelen voor de XR Academy oproep ten belope van 585.000 euro, XR-onderzoek van 270.000 en externe expertise van 120.000 euro zullen vanuit de relanceprovisie herschikt worden naar de relancebasisallocatie 1FG333 'relance budget 17 – extra aandacht meest kwetsbaren' op het begrotingsartikel FB0-1FGD2GN-WT 'Kwaliteit van het onderwijs'.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 10 mei 2022.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting werd verleend op xx mei 2022.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de coördinatie van alle acties verbonden aan het XR-actieplan, samenwerking met de partners en de uitvoering van de specifieke acties binnen Kenniscentrum Digisprong (oproepen), is voorzien dat externe expertise gedurende de looptijd van de acties wordt aangesteld.

Het voorstel van beslissing heeft daarom geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering zal de oproep voor XR-Academy verspreid worden aan alle professionaliseringsaanbieders. Zij hebben tot 30 september 2022 om een plan in te dienen. Een jury zal vervolgens de projectvoorstellen beoordelen en een advies formuleren aan de Vlaamse Regering.

De beoordelingscriteria zijn opgenomen in de oproep als bijlage.
De eigenlijke projectsubsidies zullen door de Vlaamse Regering worden toegekend door middel van een besluit van de Vlaamse Regering en budgettair worden ingepast in het kader van de hiertoe voorziene relancebudgetten.

Het XR-onderzoek (een O&O-opdracht overeenkomstig de bepalingen van artikel 32 van de wet inzake overheidsopdrachten van 17 juni 2016), zal via open oproep bekend gemaakt worden aan alle universiteiten en hogescholen. Offertes worden gerangschikt via een hiervoor samengestelde beoordelingscommissie. Het voorstel van gunning wordt voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën.

De externe expertise, voor de opvolging van de XR-acties wordt aangesteld binnen het Kenniscentrum Digisprong om maximale consolidatie van de kennis te bekomen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te verlenen aan de oproep XR Academy in het kader van het relanceplan Kwetsbaren;

2. haar goedkeuring te verlenen voor de algemene opvolging via externe expertise (120.000 euro) en het uitbesteden van praktijkgericht onderzoek (270.000 euro);

3. de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten de vooropgestelde maatregelen verder uit te voeren en de oproep te lanceren..

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS